
100. rocznica utworzenia Policji Państwowej w Lesznie - wystawa on-line

W roku bieżącym przypada 100. rocznica utworzenia Policji Państwowej w Lesznie. Z tej okazji Archiwum Państwowe w Lesznie zaprasza Państwa do obejrzenia wirtualnej wystawy:

[100. rocznica utworzenia Policji Państwowej w Lesznie](#)

Proces tworzenia struktur Policji Państwowej w Wielkopolsce następował stosunkowo szybko. W dniu 1 lipca 1920 r. powołano komendanta okręgowego Policji Państwowej w Poznaniu, którym został Wiktor Ludwikowski. Trzy dni później dokonano scalenia dotychczasowej Komendy Wojewódzkiej Policji Państwowej byłej Dzielnicy Pruskiej, Dowództwa I Brygady Żandarmerii Krajowej byłej dzielnicy Pruskiej i poznańskiej policji mundurowej w jednolitą Policję Państwową. Na dzień 14 lipca 1920 r. w siedzibie Komendy Okręgowej w Poznaniu wyznaczono termin posiedzenia komisji, której zadaniem było opracowanie reorganizacji terytorialnej województwa poznańskiego. W jej pracach uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego, Sądu Apelacyjnego, Starostwa Grodzkiego oraz szefowie działów Komendy Okręgowej. Prace komisji zakończyły się wkrótce, gdyż już dwa dni później **16 lipca 1920 r.** Komendant Okręgowy Policji Państwowej w Poznaniu wydał rozkaz powołujący do życia Komendę Powiatową Policji Państwowej w Lesznie. Oznaczono ją liczbą rzymską VIII. Jej formalne utworzenie nastąpiło z dniem **23 lipca 1920 r.** - wówczas to Komendant Powiatowy Policji Państwowej Ludwik Złotogórski wydał pierwszy rozkaz.

Komenda Powiatowa Policji w Lesznie objęła swym zasięgiem obszar dotychczasowych trzech objazdów Żandarmerii w Lesznie, Rawiczu i Gostyniu. Nowej Komendzie podlegały komisariaty utworzone w następujących miastach i wsiach: Rawiczu, Bojanowie, Jutrosinie, Szkaradowie, Białymkale, Wydawach, Dąbrówce, Trzeboszu, Miejskiej Górze, Gostyniu, Strumianach, Krobi, Poniecu, Lesznie, Osiecznej, Krzemieniewie, Rydzynie, Rojęczynie, Nowych Długich, Lasocicach, Zbarzewie i Wijewie. Zresztą liczba posterunków ulegała stałym zmianom przez cały okres dwudziestolecia międzywojennego.

Na wystawie zaprezentowaliśmy plansze poświęcone organizacji i działalności Policji Państwowej w Lesznie. Przedstawiamy pierwsze budynki komendy, zabezpieczenie wizyt prezydentów, ukazujemy działania Koła Rodziny Policyjnej. Przybliżamy sylwetki komendantów. Poświęciliśmy także jedną tablicę policjantom zamordowanym w Twerze.

Najważniejsze akta dotyczące Policji Państwowej w Lesznie przechowywane są w Archiwum Państwowym w Poznaniu w zespole Komenda Powiatowa Policji Państwowej w Lesznie oraz Komenda Wojewódzka Policji Państwowej w Poznaniu.

Akta te trafiły do poznańskiego Archiwum w 1985 r. Wówczas to Centralne Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych przekazało znaczną grupę akt wytworzoną przez policję państwową w okresie międzywojennym na terenie woj. poznańskiego. Przekazane materiały zostały zabrane z poznańskiego archiwum w pierwszych latach powojennych przez ówczesne organy bezpieczeństwa publicznego, gdzie wykorzystywano je do bieżącej działalności. Następnie akta znalazły się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Przekazane archiwalia stanowiły uzupełnienie przejętych wcześniej przez Archiwum Państwowe w Poznaniu akt policyjnych. Akta przekazane tworzyły jednak zdecydowaną większość. Przejęte przez archiwum z MSW akta pochodzą z lat 1918-1939. Przekazany materiał wytworzony został przez komendę wojewódzką i 19 komend powiatowych w tym oczywiście leszczyńską oraz 36 posterunków wchodzących w skład poszczególnych komend.

Zespół Komenda Powiatowa Policji w Lesznie zachował się w dość dobrym stanie bo liczy 34 j.a. - czyli - 16 cm akt, nie zachowały się jednak akta posterunków wchodzących w skład komendy.

Wśród wszystkich przekazanych akt niewiele zachowało się oryginalnych poszytów i teczek. Wśród akt leszczyńskiej

policji nie ma żadnego oryginalnego. Akta zostały uformowane w archiwum MSW, gdzie łączono luźne akta wg. spraw. Na podstawie pieczętek nadawców pism bądź pieczętek wpływu ustalono przynależność do poszczególnych urzędów policyjnych. Nowo nadane tytuły nie zawsze odzwierciedlały zawartość teczki, a czasem były wręcz błędne. W czasie opracowywania akt w poznańskim archiwum konieczne stało się wykonanie niezbędnych poprawek i uzupełnień. W zespole znajdują się rozkazy komendantów powiatowych, wykazy statystyczne, sprawy personalne i organizacyjne Policji Państwowej oraz bardzo liczna grupa sprawozdań sytuacyjnych.

W zespole Komenda Wojewódzka Policji Państwowej w Poznaniu można znaleźć materiały archiwalne odnoszące się bezpośredni do działalności policji państwowej w Lesznie jak i pośrednio. Bezpośrednie to rozkazy Komendanta Powiatowego Policji Państwowej w Lesznie z lat 1920-1924 oraz pośrednie np. Rozkazy Komendanta Wojewódzkiego, odprawy komendantów powiatowych itp.

Uzupełniający materiał znajduje się w aktach przechowywanych w Archiwum Państwowym w Lesznie a mianowicie w zespole Starostwo Powiatowe w Lesznie.